

Čínská cla a africký mor. Chovatelé prasat se znovu dostávají do těžkých časů

21.1.2026 - Barbora Pánková | Akademie věd České republiky

Češi milují vepřové a podle statistik ho každý sní 43 kilogramů za rok, což z něj dělá nejoblíbenější druh masa. Přesto počet tuzemských chovů prasat dlouhodobě klesá a tradiční český „čuník“ je stále častěji nahrazován zahraničními dovozy. Na nich je dnes Česko závislé už téměř ze dvou třetin. S útlumem chovů se postupně vytrácí i tradice zimních zabijaček, které byly dříve nejen zdrojem potravin, ale i významnou společenskou událostí. Vyhledky na zlepšení situace nejsou příznivé. Na evropský trh dopadají důsledky šíření afrického moru prasat i čínské politiky vysokých dovozních cel. V jejich důsledku se v Evropě hromadí levné přebytky vepřového masa, čehož využívají obchodní řetězce, zatímco domácí chovatelé se dostávají pod stále silnější tlak.

Po krátkém oživení sektoru v letech 2023 a 2024, kdy se stavy prasat zvýšily na současných zhruba 1,4 milionu kusů včetně 83 500 prasnic, se chovatelé opět propadají do existenčních problémů. Výkupní ceny jatečných prasat po téměř čtyřech letech prolomily hranici 40 korun za kilogram. Podle posledních údajů se prasata prodávala za 36 korun za kilogram, což je méně než na začátku loňského roku a zároveň nejnížší cena od jara 2022. Chovatelé tak znovu stojí před otázkou, zda se jim ztrátová produkce vůbec vyplatí dál udržovat.

„Situace v chovu prasat je v současnosti velmi napjatá a vyžaduje naši pozornost. Nízké výkupní ceny v kombinaci s vysokými náklady ohrožují ekonomickou stabilitu chovů, a tím mohou přispět k dalšímu snížení soběstačnosti Česka v produkci vepřového masa. Ministerstvo zemědělství proto situaci sleduje a v rámci možností hledá nástroje, jak chovatelům pomoci překlenout toto složité období. Udržení domácí produkce vepřového masa považuji za strategicky důležité nejen z hlediska venkova a zaměstnanosti, ale i bezpečnosti dodávek potravin,“ řekl **ministr zemědělství Martin Šebestýan**.

„Zprávy, které dostáváme od chovatelů, mají k optimismu skutečně hodně daleko. Drtí je levná zahraniční konkurence a nízké výkupní ceny, které jen stěží pokrývají produkční náklady. Nízké ceny mohou být pro spotřebitele na první pohled lákavé, ale je třeba se ptát na kvalitu a dlouhodobé dopady. Pokud bude tento trend pokračovat, dojde k dalšímu útlumu celého odvětví. Chov prasat má v českých zemích dlouhou tradici a byla by velká škoda, kdybychom o ni přišli,“ uvedl **prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal**.

Tlak čínských cel a afrického moru prasat

Podobný vývoj zažívají chovatelé prasat napříč celou Evropou. Významnou roli sehrála čínská odvetná cla na dovoz vepřového masa ze zemí Evropské unie, která dosahovala až 62 procent. Ačkoliv byla v polovině prosince snížena na jednotky procent, přebytek masa na evropském trhu přetrvává. Této situace využívají nadnárodní obchodní řetězce, které do Česka dovážejí levnou produkci z jiných členských států Evropské unie a tlačí tak domácí chovatele do stále nižších výkupních cen.

Dalším rizikovým faktorem je africký mor prasat, který se objevil v Katalánsku a nadále se šíří v Německu. V České republice se toto vysoce nakažlivé virové onemocnění v minulosti podařilo úspěšně vymýtit díky intenzivnímu odlovu divokých prasat a důslednému dodržování pravidel

biologické bezpečnosti v chovech. K poslednímu úhynu došlo v srpnu 2024 a od té doby nebyl potvrzen žádný nový výskyt.

Přestože se ani export vepřového masa do Číny, ani aktuální výskyt afrického moru prasat Česka přímo netýkají, negativní dopady na jednotném evropském trhu doléhají i na tuzemské chovatele.

„Situace v chovu prasat je opravdu velmi vážná. Za posledních šest měsíců, tedy zhruba od poloviny roku 2025, spadly výkupní ceny prasat o 28 procent a dnes jsme dokonce na úrovni nižší než před dvaceti lety. Pro chovatele to znamená výrazně zápornou rentabilitu a řada z nich už je na hraně přežití. Pokud stát nijak nezasáhne, hrozí další vlna zavírání chovů a další pokles už tak nízké soběstačnosti. Nejde přitom o selhání chovatelů, problém je v přetlaku na evropském trhu. Evropská unie produkuje zhruba o 15 až 20 procent více vepřového masa, než sama spotřebuje, a omezení vývozu kvůli čínským clům a nákazové situaci tlačí ceny v celé EU výrazně dolů,“ shrnul **předseda Svazu chovatelů prasat Josef Luka**.

„Tlak na snižování cen pocítujeme velmi silně. Vepřové maso a výrobky z něj prodáváme nejen v naší podnikové prodejně, ale dodáváme na trh především přes online portál. Určitou výhodou je, že provozujeme vlastní bouchárnu a část produkce využíváme v hotelu a restauraci, takže nejsme tak závislí na dalších člancích dodavatelsko-odběratelského řetězce jako jiní chovatelé. Přesto i naše situace je na hraně, protože náklady na chov jsou stále vysoké,“ dodal **Karel Horák z Farmy Choťovice** s tím, že ztrátové podnikání nelze dlouhodobě udržet.

Vepřové zůstává nejoblíbenější, ale stále méně české

Navzdory nepříznivé situaci zůstává vepřové nejoblíbenějším druhem masa v Česku. Podle dat Českého statistického úřadu dosáhla jeho spotřeba v roce 2024 v průměru 43 kilogramů na osobu. Stále větší část této spotřeby však pochází z dovozu, především ze Španělska a Německa. Podíl dovozového masa činí už 61,5 procenta celkové spotřeby.

S útlumem chovu prasat v Česku, který může v následujících měsících ještě zrychlit, mizí i tradice domácích zabijaček. Ty dříve neodmyslitelně patřily k životu na venkově v zimním období a odehrávaly se téměř v každém hospodářství. Lidé si díky nim zajišťovali kvalitní a výživné potraviny na nejnáročnější část roku a pochutnávali si na tradičních specialitách, jako jsou ovar, tlačěnka, jitrnice, jelita, prdelačka, prejt, huspenina, paštiky či uzené maso.

Dnes už zabijačky ztrácejí svůj původní význam zásobování a stávají se spíše společenskou událostí. Zatímco ještě před deseti lety jich bylo přibližně 100 tisíc ročně, v roce 2024 už jejich počet klesl na necelou čtvrtinu, tedy pouhých 22 500.

Kontakt pro média:

Agrární komora České republiky
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel.: 721 306 431

Agrární komora České republiky sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhazuje oprávněné zájmy svých členů už třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují 1,4 milionu hektarů zemědělské půdy. AK ČR má zhruba tři tisíce členů, což zahrnuje kolem osmi set soukromě hospodařících rolníků, a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR. Je také součástí mezinárodních organizací COPA-COGECA, ELO a Farm Europe a účastní se pravidelných jednání

zemědělských nevládních organizací Visegrádské skupiny.

<https://www.akcr.cz/txt/cinska-cla-a-africky-mor-chovatele-prasat-se-znovu-dostavaji-do-tezkych-casu>